

RO

RO

RO

COMISIA COMUNITĂȚILOR EUROPENE

Bruxelles, 30.10.2009
COM(2009)617 final

RAPORT AL COMISIEI

**AL 20-LEA RAPORT ANUAL PRIVIND PUNEREA ÎN APLICARE A
FONDURILOR STRUCTURALE (2008)**

[SEC(2009) 1495]

CUPRINS

1.	Introducere	3
2.	Analiza punerii în aplicare	4
3.	Coerență și coordonare.....	9
4.	Evaluări	10
5.	Controale	11
6.	Comitetele care asistă Comisia	13

RAPORT AL COMISIEI

AL 20-LEA RAPORT ANUAL PRIVIND PUNEREA ÎN APLICARE A FONDURILOR STRUCTURALE (2008)

Acest raport este prezentat în conformitate cu articolul 45 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1260/1999 de stabilire a dispozițiilor generale referitoare la Fondurile structurale. El se referă la activitățile legate de asistența din cadrul fondurilor structurale 2000-2006, în cursul anului 2008.

Informații mai detaliate sunt disponibile în documentul de lucru al serviciilor Comisiei (anexat la prezentul raport).

1. INTRODUCERE

2008 a fost cel de-al nouălea an în care au fost puse în aplicare programe și proiecte privind fondurile structurale, corespunzătoare perioadei de programare 2000-2006. În total, în 2008 au fost gestionate 718¹ programe.

Pe lângă punerea în aplicare a programelor și proiectelor privind fondurile structurale aferente perioadei 2000-2006 și pregătirea în vederea încheierii lor, Comisia a fost, de asemenea, puternic implicată, în 2008, în planificarea și programarea a 434 de programe (317 FEDER, 117 FSE)² corespunzătoare perioadei 2007-2013.

S-au continuat eforturile destinate îmbunătățirii calității programelor și proiectelor cofinanțate prin fondurile structurale, ceea ce reprezintă un obiectiv care include, de asemenea, gestionarea financiară fiabilă a programelor. Modelul de parteneriat, gestionarea financiară, controlul și evaluarea îmbunătățite au dat rezultate de o foarte înaltă calitate și au contribuit, deopotrivă, la buna guvernare a programelor și proiectelor cofinanțate.

Până la sfârșitul lui 2009, se preconizează că se va finaliza evaluarea *ex post* a programelor corespunzătoare obiectivelor 1 și 2 din perioada 2000-2006. Evaluarea *ex post* a programelor FSE este planificată să se încheie la începutul lui 2010. De asemenea, în 2008, au fost lansate evaluările *ex post* ale inițiativelor comunitare URBAN și INTERREG. La începutul lui 2009, a fost lansată evaluarea *ex post* a inițiativei comunitare EQUAL. În ceea ce privește IFOP, externalizarea evaluărilor *ex post* a fost lansată la sfârșitul lui 2008.

Schimbul de experiență a fost promovat, în special prin intermediul rețelelor interregionale și urbane și în cadrul conferinței „Regiunile pentru schimbarea

¹ 226 de programe din cadrul obiectivelor 1 și 2; 47 din cadrul obiectivului 3; 12 programe IFOP (în afara obiectivului 1), 81 INTERREG, 71 URBAN, 27 EQUAL, 73 LEADER+ și 181 de programe Acțiuni inovatoare.

² A se vedea Comunicarea privind rezultatele negocierilor referitoare la strategiile și programele pentru perioada de programare 2007-2013.

economică”, din februarie 2008, cu ocazia căreia s-au acordat pentru prima dată premiul „Regiostars” pentru proiectele de bune practici în materie de inovare.

Cel mai mare eveniment cu privire la politica de coeziune, zilele deschise „Săptămâna europeană a regiunilor și a orașelor”, a fost organizat împreună cu Comitetul Regiunilor și 216 regiuni și orașe de pe cuprinsul UE, având ca temă „Regiunile și orașele într-o lume în schimbare”.

Atât președinția slovenă, cât și cea franceză au recunoscut importanța FSE, prin organizarea de conferințe la nivel înalt, și anume una la Maribor, în iunie 2008 și alta la Le Havre, în septembrie 2008.

2. ANALIZA PUNERII ÎN APLICARE

2.1. Execuția bugetară

2.1.1. FEDER

În ceea ce privește execuția bugetară, 2008 a fost un an bun, în pofida deteriorării mediului economic. Rata totală de efectuare a plăților a atins 99,9% (același rezultat ca în 2007 și în 2006), o sumă de 15,1 miliarde de euro fiind alocată statelor membre pentru programe și proiecte regionale. Nivelul de efectuare a creditelor de plată a fost mai ridicat decât s-a prevăzut inițial pentru toate obiectivele: 11,5 miliarde de euro au fost plătite în cadrul obiectivului 1; 2,4 miliarde de euro în cadrul obiectivului 2; 1 miliard de euro pentru INTERREG III și 0,2 miliarde de euro pentru alte programe (Urban, Acțiuni inovatoare, Peace).

Nivelul de efectuare a plăților pentru perioada 2000-2006 a depășit previziunile inițiale (15,1 miliarde de euro au fost plătite în loc de cele 9,2 miliarde de euro înscrise în buget). La sfârșitul lui 2008, angajamentele din anii precedenți, pentru care mai existau plăți restante (RAL), au totalizat 12,6 miliarde de euro, față de 27,7 miliarde de euro la sfârșitul lui 2007. Această sumă reprezintă 9,7% din angajamentele totale pentru perioada 2000-2006 și este echivalentă cu 7 luni de angajamente calculate pe baza unei medii de 20 de miliarde de euro angajate anual.

În 2008, așa-numita regulă „n+2” nu s-a aplicat tranșei de angajamente pentru 2006. În schimb, valoarea totală care trebuie dezangajată conform regulii „n+2” pentru perioada de programare 2000-2006 va fi finalizată la încheierea programelor operaționale.

La sfârșitul lui 2008, 118 miliarde de euro au fost plătite statelor membre, pentru întreaga perioadă. Aceasta reprezintă o rată de absorbție, pentru toate statele membre, de 91% din alocația totală de 129,4 miliarde de euro.

În contextul crizei financiare și al pachetului de redresare economică propus de Comisie, s-a acordat o prelungire de șase luni (sau douăsprezece), pentru fiecare program în parte, pentru statele membre care optează pentru această modalitate. Din 379 de programe aferente perioadei 2000-2006, s-a optat pentru o extindere a datelor de eligibilitate pentru 281 de programe (și anume 74%) care beneficiază de 90% din fondurile FEDER.

2.1.2. FSE

În ceea ce privește execuția bugetară, 2008 a fost un an bun pentru FSE, în ciuda circumstanțelor excepționale cauzate de criza economică și financiară.

Referitor la perioada de programare 2000-2006, consumul creditelor de plată pe parcursul lui 2008 a atins valoarea de 6,394 miliarde de euro, ceea ce corespunde unui procentaj de 98% din alocarea anuală de credite de plată. Consumul corespunzător lui 2008, în funcție de obiective, variază de la 90,91% din creditele de plată anuale pentru obiectivul 2, la 100% pentru obiectivul 1.

La sfârșitul lui 2008, valoarea totală a angajamentelor restante era de 6,4 miliarde de euro (în raport cu 12,9 miliarde de euro în 2007). Aceasta reprezintă 9,3% din angajamentele totale pentru perioada 2000-2006.

În 2008, așa-numita regulă „n+2” nu s-a aplicat. Valoarea totală care trebuie dezangajată conform regulii „n+2” pentru perioada de programare 2000-2006 va fi finalizată la încheierea programelor operaționale.

La sfârșitul lui 2008, 62,2 miliarde de euro (90,7% din alocația totală) au fost plătite, pentru întreaga perioadă, statelor membre.

Conform cadrului de reglementare, plățile pentru perioada 2000-2006 au putut continua până la sfârșitul lui 2008. Totuși, în contextul crizei financiare și al pachetului de redresare economică propus de Comisie, s-a acordat o prelungire de șase luni (sau douăsprezece), pentru fiecare program în parte, pentru statele membre care optează pentru această modalitate. Din 91 de programe pentru care DG EMPL este coordonatoare, în cazul a 68 de programe (și anume 75%) s-a optat pentru prelungirea datelor de eligibilitate.

2.1.3. FEOGA

Suma totală plătită în 2008 provenind din FEOGA, secțiunea orientare a fost de 2,0 miliarde de euro. Rata de execuție financiară a creditelor de plată FEOGA pentru programele de dezvoltare rurală aferente perioadei 2000-2006 a atins 97,2% (luând în calcul toate fondurile comunitare disponibile în liniile bugetare FEOGA, inclusiv o sumă de 0,19 miliarde de euro transferată la sfârșitul lui 2008 din alte linii bugetare decât cele corespunzătoare fondurilor structurale). Dacă rata de execuție s-ar calcula pe baza bugetului inițial pentru credite de plată, atunci rata de execuție ar atinge 100%.

În 2008, nu au existat angajamente pentru programe de dezvoltare rurală corespunzătoare perioadei 2000-2006, cu excepția unei sume de 0,14 milioane de euro aferentă unui program.

La sfârșitul lui 2008, angajamentele din anii precedenți, pentru care mai existau plăți restante de lichidat (RAL), au totalizat 1,8 miliarde de euro, față de 3,9 miliarde de euro în 2007.

După cum se precizează anterior, 2006 a fost ultimul an al perioadei de programare și, prin urmare, regula „n+2” privind dezangajarea nu s-a aplicat în 2008. Eventualele

sume dezangajate se vor calcula la final, în conformitate cu orientările Comisiei privind încheierea programelor pentru perioada 2000-2006.

2.1.4. IFOP

În 2008, execuția bugetară din 2008 a fost deosebit de bună. Rata totală de efectuare a plăților a atins 97,8%, o sumă de 320 milioane de euro fiind alocată statelor membre. În ceea ce privește nivelul de execuție al creditelor de plată, 195,7 milioane de euro au fost plătite în cadrul obiectivului 1 și 124,3 milioane de euro în afara acestuia. În 2008, nivelul de execuție corespunzător perioadei 2000-2006 a fost de 320 milioane de euro, în raport cu suma de 269 milioane de euro prevăzută inițial.

La sfârșitul lui 2008, totalul angajamentelor restante (RAL) pentru IFOP a atins 449,3 milioane de euro (în comparație cu 812,5 milioane de euro în 2007). Aceasta reprezintă 11,3 % din angajamentele totale pentru perioada 2000-2006.

La sfârșitul lui 2008, 3 515,2 milioane de euro au fost plătite statelor membre, pentru întreaga perioadă. Aceasta reprezintă o rată de absorbție, pentru toate statele membre, de 89,3 % din alocația totală de 3 935,8 milioane de euro.

2.2. Punerea în aplicare a programului

2.2.1. Obiectivul 1

Programele pentru obiectivul 1 s-au concentrat asupra proiectelor în infrastructură de bază (41,4%), peste jumătate din investițiile totale din această categorie fiind cheltuite pentru infrastructura de transport (51,9%). Mai mult de o treime (33,3%) din resursele obiectivului 1 a fost investită în sectorul productiv, în care prioritatea continuă să o reprezinte sprijinirea IMM-urilor și a sectorului meșteșugăresc (28,3%). Proiectele care vizau resursele umane au reprezentat 23,2% din resursele corespunzătoare regiunilor cuprinse în obiectivul 1. Principalele sfere de asistență din acest domeniu sunt, în mod aproape egal, divizate între politicile privind piața muncii (31,3%), educație și formare profesională (30,9%).

2.2.2. Obiectivul 2

În regiunile cuprinse în obiectivul 2, principalul obiectiv al programelor continuă să fie sectorul productiv, peste jumătate din toate resursele financiare (55,5%) fiind alocate acestei categorii. În acest domeniu, intervenția predominantă este asistența acordată IMM-urilor și sectorului meșteșugăresc (55,8%). Al doilea domeniu de intervenție, în ordinea importanței, este infrastructura de bază căreia îi revine 29,7% din toate resursele alocate pentru obiectivul 2. Spre deosebire de programele obiectivului 1, cele mai importante domenii din punct de vedere financiar au fost planificarea și reabilitarea zonelor (45,4%). În categoria resurselor umane (10,2% din totalul investițiilor în regiunile cuprinse în obiectivul 2), flexibilitatea forței de muncă, activitatea antreprenorială, inovarea, tehnologiile de informare și de comunicare constituie principalele domenii de investiție (30,5%).

2.2.3. Obiectivul 3

În 2008, punerea în aplicare a programului FSE s-a concentrat în continuare asupra Strategiei europene privind forța de muncă, în special asupra măsurilor destinate

îmbunătățirii capacității de ocupare a unui loc de muncă pe piața muncii (31,3%), a învățării continue (acțiunile destinate dezvoltării instruirii și formării profesionale au reprezentat 22,3% din cheltuieli), a incluziunii sociale (20,7%) și a egalității de șanse (6,4%). O diferență notabilă a rămas încă în punerea în aplicare concretă a programelor, măsurată prin execuția financiară, între UE-15, în care programe existente de mult timp continuă să fie puse în aplicare și UE-10, în care unele state membre se confruntă cu dificultăți importante în demararea unor proiecte și măsuri.

2.2.4. *Sectorul pescuitului din afara obiectivului 1*

Cheltuielile corespunzătoare programelor IFOP din afara obiectivului 1 au vizat prelucrarea și comercializarea (25,2%). A doua măsură, în ordinea importanței, a fost reprezentată de operațiunile profesioniștilor din acest sector (15,4%), urmată de acvacultură (12,4%). Cheltuielile destinate dezmembrării vaselor s-au ridicat la 11% în 2008.

2.2.5. *Inițiative comunitare*

2.2.5.1. INTERREG

Până la sfârșitul lui 2008, cele 81 de programe INTERREG III/de vecinătate selectaseră aproximativ 15 000 de proiecte și rețele, având ca obiectiv reducerea efectelor granițelor naționale, ale barierelor lingvistice și ale diferențelor culturale, precum și dezvoltarea zonelor de graniță, sprijinirea dezvoltării strategice și a integrării teritoriale în zone mai mari ale Uniunii și a mai bune integrări cu vecinii săi. Eficacitatea politicilor și a instrumentelor de dezvoltare regională a fost, de asemenea, sprijinită prin schimbul de bune practici și de experiență.

În 2008, punerea în aplicare a 81 de programe INTERREG III/de vecinătate a continuat să progreseze bine, cu o rată de execuție a plăților de 85%. Având în vedere natura mai specifică și mai dificilă a programelor și proiectelor de cooperare, dezangajările bazate pe regula „n+2” nu au putut fi evitate pentru unele programe, ele reprezentând recuperări cu o valoare totală de 3,74 milioane de euro.

2.2.5.2. EQUAL

În majoritatea statelor membre, programele inițiativei comunitare EQUAL au fost încheiate din punct de vedere administrativ. Numai câteva state membre au solicitat prelungirea datei finale de eligibilitate până în 2009 pentru a realiza un nivel mai ridicat de absorbție și pentru a continua acțiunile de integrare.

Majoritatea statelor membre și-au concentrat acțiunile în cadrul EQUAL asupra consolidării, documentării și sintetizării rezultatelor proiectelor, asupra acțiunilor de diseminare, precum conferințele finale privind experiența dobândită, precum și asupra integrării acquis-ului și abordării EQUAL în programele operaționale FSE pentru perioada 2007-2013, de exemplu prin intermediul transferului de personal, continuării rețelelor tematice naționale, finanțării proiectelor transnaționale și inovatoare sau prin asumarea angajamentului de a participa activ la rețelele de învățare ale managerilor FSE.

2.2.5.3. URBAN

În 2008, gestionarea celor 71 de programe operaționale de punere în aplicare a inițiativei comunitare URBAN a continuat prin elaborarea de rapoarte anuale, organizarea de comitete de monitorizare și de reuniuni anuale. De asemenea, a continuat gestionarea programului URBACT I, prin intermediul comitetelor de monitorizare, al procedurilor de raportare și al controlului atent al celor două rețele pilot de procedură accelerată (Fast Track). Programul URBACT II este, în egală măsură, unul dintre instrumentele principale ale inițiativei „Regiunile pentru schimbarea economică” și vizează accelerarea punerii în aplicare a celor mai bune practici și a conceptelor inovatoare.

2.2.5.4. LEADER+

Inițiativa comunitară LEADER+ este compusă din trei acțiuni: punerea în aplicare de strategii de dezvoltare locală prin parteneriate public-privat, cooperarea între teritoriile rurale, precum și activități în rețea. Pentru perioada 2000-2006, au fost aprobate 73 de programe LEADER+ pentru țările din UE-15. Statele membre ale UE care au aderat recent au avut posibilitatea să integreze măsuri de tip Leader+ în programele FEOGA din cadrul obiectivului 1.

Majoritatea rețelelor naționale Leader+ și-au încheiat activitatea în 2008. La sfârșitul perioadei de programare, principala activitatea a fost difuzarea și transferul de experiență și cunoștințe specifice. În 2008, Observatorul european Leader+ a publicat a doua și a treia ediție, care prezintă în total cincizeci de exemple de bună practică.

2.2.6. *Acțiuni inovatoare*

2.2.6.1. FEDER

DG Politica Regională a gestionat, de asemenea, 181 de programe regionale de acțiuni inovatoare (124 au fost încheiate până la 31 decembrie 2008, dintre care 39 au fost încheiate în decursul lui 2008), care contribuie la promovarea inovării strategice în cadrul regiunilor, prin experimentarea unor metode și practici inovatoare, destinate îmbunătățirii nivelului de inovare și a calității sprijinului UE, în cadrul a trei teme: cunoștințe și inovare tehnologică, societatea informațională și dezvoltarea durabilă.

2.2.6.2. FSE

În decursul lui 2008, acțiunile inovatoare restante aferente lui 2004 au fost încheiate și a fost deopotrivă finalizat un număr considerabil de proiecte din 2005 și din 2006. Direcția Generală Ocuparea Forței de Muncă, Afaceri Sociale și Egalitate de Șanse (DG EMPL) a gestionat proiectele restante selectate în etapele din 2005 și 2006, alături de două proiecte privind activitățile de difuzare. De asemenea, DG EMPL a organizat un seminar pentru promotorii de proiecte din 2006 și a cooperat cu DG Politică Regională la crearea unei rețele de control care a inclus primii promotori de proiecte inovatoare, și anume din Germania.

3. COERENȚĂ ȘI COORDONARE

3.1. Coerența cu alte politici comunitare

3.1.1. Concurență

În perioada de raportare 2008, nu s-au înregistrat evoluții majore care să fie notificate în ceea ce privește politica în domeniul ajutoarelor de stat.

3.1.2. Piața internă

Statelor membre li se solicită să se asigure că operațiunile cofinanțate de fonduri sunt în conformitate cu directivele privind achizițiile publice. În cazul în care Comisia este informată cu privire la orice încălcare a legislației CE sau în cazul în care auditurile demonstrează acest lucru, se iau măsuri corespunzătoare. Un nou cadru de reglementare a fost introdus pentru achizițiile publice și pentru atribuirea concesiunii lucrărilor, în vederea asigurării unei certitudini juridice mai mari atât pentru sectorul privat, cât și pentru cel public.

3.1.3. Mediu

În ceea ce privește programele în desfășurare, s-a pus în continuare accentul pe sprijinirea conformității cu acquis-ul comunitar în domeniul apelor reziduale din mediul urban, al furnizării apei, al gestionării deșeurilor și al biodiversității. Alte domenii importante de investiție au fost ecoinovarea și reabilitarea solului poluat. Promovarea dezvoltării durabile a continuat prin realizarea de investiții în sectorul transporturilor și al energiei care protejează mediul și prin asigurarea proactivă a conformității proiectelor cu legislația în materie de mediu.

3.1.4. Transporturi

Programele de coeziune sunt în continuare principala sursă de sprijin comunitar pentru îndeplinirea priorităților UE în domeniul transporturilor, astfel cum sunt prezentate în Cartea albă „Politica europeană în domeniul transporturilor pentru anul 2010: momentul deciziilor” și în evaluarea sa intermediară publicată în 2006. În consecință, fondurile au fost utilizate atât pentru proiecte TEN-T, cât și pentru proiecte care sprijină comodalitatea, eficiența energetică a transporturilor, sistemele de transporturi inteligente și mobilitatea transportului urban.

3.1.5. Egalitatea de șanse între femei și bărbați

Comisia a luat măsuri de punere în aplicare a „Foii de parcurs pentru egalitatea de șanse între femei și bărbați”, care reflectă angajamentul Comisiei cu privire la acest subiect. În acest context, egalitatea între femei și bărbați și integrarea sistematică a acestui subiect reprezintă aspecte orizontale care privesc toate programele din perioada de programare 2007-2013. O reuniune din iunie 2007 a Grupului la nivel înalt cu privire la abordarea integratoare a egalității de șanse între femei și bărbați în cadrul fondurilor structurale a subliniat importanța includerii organismelor care se ocupă de această problemă în elaborarea și punerea în aplicare a programelor.

3.2. Coordonarea instrumentelor

3.2.1. Fondurile structurale și Fondul de coeziune

În perioada 2000-2006, toate cele 25 de state membre au beneficiat de asistență din partea fondurilor structurale, în timp ce 13 state membre au beneficiat, de asemenea, de asistență din partea Fondului de coeziune, care sprijină țările mai puțin prospere. Fondurile structurale au fost coordonate cu atenție între ele, precum și în raport cu Fondul de coeziune (în special FEDER), pentru a evita suprapunerea în ceea ce privește sprijinirea proiectelor.

3.2.2. Fondurile structurale și BEI/FEI

Comisia, BEI și FEI și-au consolidat cooperarea prin instituirea celor trei inițiative – JASPERS, JEREMIE și JESSICA – pentru a sprijini punerea în aplicare a proiectelor individuale în cadrul perioadei de programare 2007-2013.

2008 a reprezentat primul an complet de funcționare a inițiativei JASPERS (Asistență comună pentru sprijinirea proiectelor din regiunile europene – *Joint Assistance to Support Projects in European Regions*). La sfârșitul anului, JASPERS a avut un portofoliu activ de 280 de misiuni și, în 2008, a finalizat 82 de misiuni, în raport cu 22 finalizate în 2007.

Noua inițiativă JEREMIE (Resurse europene comune pentru microîntreprinderi și întreprinderi mici și mijlocii – *Joint European Resources for Micro-to-Medium Enterprises*), destinată să îmbunătățească accesul la finanțare pentru IMM-uri în regiuni, a avut în 2008 un prim an încununat de succes, fiind utilizată de regiuni, de autoritățile de gestionare, precum și în sectorul afacerilor și cel bancar.

Inițiativa JESSICA (Sprijin european comun pentru investiții durabile în zonele urbane – *Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas*), care se concentrează pe investiții, creștere și locuri de muncă durabile în zonele urbane ale Europei, introduce o schimbare culturală în modul în care este furnizată asistența din partea fondurilor structurale, încurajând forme reciclabile de asistență și îndepărtându-se de la asistența bazată exclusiv pe subvenții.

4. EVALUĂRI

În 2008, Comisia a continuat evaluările în vederea sprijinirii luării deciziilor în cadrul politicii de coeziune.

A fost finalizată o analiză a proiectelor de inovare cofinanțate prin FEDER, analiza evidențiind factorii de reușită a acestora, precum și constrângerile și obstacolele comune. Studiul aprofundează cunoștințele cu privire la mecanismele de sprijinire a inovării, pe baza datelor provenite de la proiectele cofinanțate prin FEDER care au fost selectate, din diferite regiuni. În egală măsură, se depun eforturi pentru elaborarea și testarea unor metode și instrumente practice care pot fi folosite pentru realizarea de analize ale proiectelor.

Realizarea evaluării *ex post* a obiectivelor 1 și 2 pentru perioada 2000-2006 a continuat, și anume un set total de douăsprezece „pachete de lucru” interconectate și

sincronizate, pentru a explora diferitele efecte ale eficacității și eficienței politicii de coeziune. În ceea ce privește evaluarea *ex post* a programelor FSE 2000-2006, în cursul lui 2008, a fost finalizat un studiu pregătitor care vizează să analizeze relevanța și fiabilitatea informațiilor disponibile. Pe baza acestui studiu, la sfârșitul lui 2008, au fost lansate evaluarea *ex post* principală și două evaluări *ex post* tematice.

În ceea ce privește IFOP, externalizarea evaluărilor *ex post* a fost lansată la sfârșitul lui 2008.

De asemenea, în 2008, au fost lansate evaluările *ex post* ale inițiativelor comunitare URBAN și INTERREG. La începutul lui 2009, a fost lansată evaluarea *ex post* a inițiativei comunitare EQUAL.

O altă sarcină importantă pentru Comisie este aceea de a furniza statelor membre consiliere metodologică și de a organiza schimburi de experiență în materie de evaluare. În acest sens, în momentul de față, este în curs de actualizare EVALSED, resursa online interactivă pentru evaluarea dezvoltării socioeconomice.

5. CONTROALE

5.1. FEDER

Pentru perioada 1994-1999, s-au efectuat audituri de încheiere asupra unui eșantion de 57 de programe (inclusiv un program INTERREG și două programe din obiectivul 2 corespunzătoare perioadei 1994-1999) care acoperă UE-15. Până la sfârșitul lui 2008, 40 din cele 55 de proceduri au fost finalizate și au fost aplicate corecții financiare în valoare de aproximativ 258 milioane de euro. Pentru cele 17 cazuri care rămân, o decizie va fi luată în 2009.

În ceea ce privește programele adoptate în perioada 2000-2006, 207 de misiuni de audit au fost realizate în total (excluzând INTERREG), care au examinat funcționarea elementelor-cheie ale sistemelor de gestionare și de control din statele membre. Dintre aceste misiuni, 22 au fost efectuate în 2008. În plus, în ceea ce privește FEDER, s-au efectuat 21 de misiuni pentru verificarea organismelor de închidere, în scopul de a controla pregătirea statelor membre în vederea încheierii și de a identifica și restrânge riscurile conexe. În ceea ce privește INTERREG, în urma rezervelor formulate cu privire la 51 de programe INTERREG III în Raportul anual de activitate pentru 2007, a fost efectuat un plan de audit intensiv, care a ridicat numărul programelor auditate de la opt la sfârșitul lui 2007, la 23 la sfârșitul lui 2008, ceea ce corespunde unui nivel de acoperire de 54,1% din valoarea programelor.

5.2. FSE

În perioada 1994-1999, auditurile de încheiere s-au finalizat cu auditarea a trei proiecte în Germania (Brandenburg) și cu auditarea certificatelor de încheiere în Belgia (Flandra). Ca rezultat, au fost îndeplinite obiectivele cu privire la auditurile de încheiere pentru perioada 1994-1999, și anume acoperirea tuturor statelor membre și a unui număr rezonabil de programe.

Pentru perioada 2000-2006, au fost organizate 113 misiuni care au inclus: (a) auditul programelor operaționale nevizate (parțial sau integral), identificate în analiza de risc pentru 2007, (b) misiuni de control privind punerea în aplicare a planurilor de acțiune convenite în cadrul procedurilor de suspendare sau privind rezultatele auditurilor realizate de Curtea de Conturi a Uniunii Europene și (c) auditul unui eșantion de operațiuni. În plus, în 2008, au fost efectuate cinci misiuni de pregătire a încheierii pentru perioada 2000-2006, 76 de audituri privind testarea de fond a operațiunilor (verificări ale eșantioanelor, inclusiv examinarea documentelor și vizite pe teren) și 18 misiuni de control.

5.3. FEOGA

În ceea ce privește perioada 1994-1999, programul de audit *ex-post* a fost deja finalizat în 2006. O serie de proceduri de corecție financiară sunt în desfășurare. În decursul anului, Comisia a adoptat trei decizii de corecție financiară privind cincisprezece programe.

Pentru perioada 2000-2006 (UE-25), 26 de programe cuprinzând 45,3% din cheltuielile planificate au fost auditate în 2008. Începând din 2000, un total de 92 de programe din cele 152 de programe aprobate din FEOGA, secțiunea orientare, au făcut obiectul unui audit. Programele auditate cuprind 94,3% din contribuția FEOGA planificată și 60,6% din numărul de programe. În decursul anului, Comisia a adoptat trei decizii de corecție financiară privind trei programe, care reprezintă recuperări în valoare de 18,8 milioane de euro.

5.4. IFOP

În ceea ce privește perioada 1994-1999, până la sfârșitul lui 2008, cincizeci din cincizeci și două de programe au fost încheiate și două sunt în curs de încheiere printr-o decizie de corecție financiară (adoptată la începutul lui 2009). Procentul corespunzător programelor încheiate sau în curs de încheiere este de 94,2% din cifra totală.

Referitor la perioada 2000-2006, opt audituri IFOP efectuate în 2008, cuprinzând nouă programe operaționale, s-au concentrat asupra verificării și urmăririi funcționării eficiente a sistemelor de gestionare și control și asupra pregătirii în vederea încheierii programelor. DG MARE a realizat în total 44 de misiuni de audit care au vizat toate cele 18 programe monofond, precum și 14 programe multifond, care reprezintă o contribuție de 286,94 milioane de euro (6,92% din bugetul total inițial pentru perioada 2000-2006). În total, auditurile sistemelor realizate de DG MARE au vizat programe care reprezintă 94% din contribuția totală inițială a IFOP în perioada 2000-2006. Corecțiile financiare aplicate în 2008 au constatat în recuperări în valoare de 1,65 milioane de euro.

Experiența dobândită în urma controalelor

Există în continuare riscul ca unele sisteme de gestionare și de control pentru programele legate de fondurile structurale să fie pe mai departe afectate de deficiențele majore din unele state membre. Totuși, în cazurile în care persistă deficiențele identificate în sisteme, Comisia este în curs de finalizare a verificării

planurilor de acțiuni corective sau a lansat procedurile de suspendare și/sau corecție financiară care vor fi finalizate în 2009.

5.5. OLAF

În cursul anului 2008, OLAF a efectuat 41 de misiuni în statele membre privind măsurile cofinanțate prin fondurile structurale. Aproximativ 23 dintre aceste misiuni au fost verificări la fața locului³ (în cadrul cărora au fost efectuate 31 de verificări la fața locului asupra unor operatori economici), iar alte 18 tipuri de misiuni au fost efectuate în scopul de a strânge informații sau de a sprijini administrațiile naționale sau autoritățile judiciare.

În 2008, statele membre au comunicat Comisiei, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1681/94⁴ și Regulamentul (CE) nr. 1828/2006⁵, aproximativ 3 869⁶ de notificări ale unor nereguli care implică 528 647 682 de euro și afectează măsurile cofinanțate corespunzătoare perioadelor de programare 1994-1999, 2000-2006 și 2007-2013. Referitor la perioada de programare 1994-1999, există 62 de notificări care au un impact financiar de aproximativ 11 milioane de euro. Statele membre au informat Comisia că, într-un anumit număr de cazuri, au fost încheiate proceduri administrative și/sau juridice la nivel național și a fost recuperată o sumă de 109 811 425 euro.

6. COMITETELE CARE ASISTĂ COMISIA

6.1. Comitetul de coordonare a fondurilor (COCOF)

În 2008, principalele subiecte discutate de Comitetul de coordonare al fondurilor (COCOF) au fost următoarele: finanțarea programului pentru utilizarea asistenței tehnice operaționale și neoperaționale, încheierea programelor INTERREG III 2000-2006, inginerie financiară, proiecte majore, proiecte generatoare de venit, eligibilitatea intervențiilor în materie de eficiență energetică și de energii regenerabile și bune practici în materie de control al gestionării realizat de statele membre.

6.2. Comitetul FSE

În 2008, Comitetul FSE (în temeiul articolului 147 din tratat) a analizat pachetul Lisabona și agenda socială reînnoită și a adoptat un aviz cu privire la revizuirea bugetului UE, acordând o atenție deosebită realizării ocupării depline a forței de muncă, a calității muncii și a coeziunii sociale, precum și dezvoltării pieței europene a muncii și formării capitalului uman. În egală măsură, Comitetul FSE a fost consultat referitor la „Cartea verde privind coeziunea teritorială”, precum și la propunerea Comisiei destinată să sporească la maximum contribuția fondurilor structurale, în special a FSE, pentru a contracara criza din cadrul Planului european de redresare economică. Grupul de lucru tehnic privind FSE și-a continuat programul

³ Regulamentul (CE) nr. 2185/1996, JO L 292, 15.10.1996, p. 2.

⁴ JO L 178, 12.7.1994, p. 43.

⁵ JO L 371, 27.12.2006, p. 1.

⁶ 2007: număr de cazuri comunicate: 3 671; suma totală reprezentată de notificări: 694 362 858 EUR.

de învățare reciprocă cu privire la utilizarea procedurilor de cerere de ofertă publică pentru operațiunile FSE, la încheierea programelor aferente perioadei 2000-2006, precum și cu privire la exemple de programe de dezvoltare a resurselor umane.

6.3. Comitetul pentru structuri agricole și dezvoltare rurală (STAR)

Comitetul STAR s-a reunit de șapte ori în 2008 și a formulat un aviz favorabil cu privire la trei modificări ale programelor de dezvoltare rurală SAPARD pentru Bulgaria (2 modificări) și Croația, în temeiul articolului 4 din Regulamentul (CE) nr. 1268/1999 al Consiliului.

6.4. Comitetul pentru structuri din sectorul pescuitului și acvaculturii (CSFA)

În 2008, comitetul a fost consultat cu privire la o serie de subiecte, printre care Inițiativa europeană privind transparența și orientările pentru stabilirea corecțiilor financiare care trebuie efectuate asupra cheltuielilor cofinanțate prin fondurile structurale sau prin Fondul de coeziune, ca urmare a nerespectării regulilor privind achizițiile publice.